

MEDIACE JAKO SOUČÁST SOCIÁLNÍ REALITY – VYBRANÉ ÚVAHY NA POZADÍ POLSKÉHO PRÁVNÍHO ŘÁDU

Pawel Klos | *Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin*

Přednáška se v první části zabývá normativní úrovní právního institutu mediace v Polsku. Ve druhé části je mediace představena z interdisciplinárního hlediska.

Právní institut mediace v polském právním řádu byl zaveden na počátku roku 1998. Zpočátku se jednalo o mediaci v trestních věcech se zastřešující myšlenkou restorativní justice. Následovalo zavedení mediace ve věcech mladistvých (2001), v občanskoprávních věcech (2005) a nakonec ve správním právu (2017). V současné době se míra soudní mediace, která nepatří mezi nejvyšší, pohybuje kolem 1,6 % (2023). Většina mediací se týká občanskoprávních, obchodních a pracovních věcí, které jsou řešeny v režimu občanského soudního řádu. V právních předpisech neexistuje legální definice mediace, lze ji však vytvořit na základě chápání tří strukturálních zásad mediace: dobrovolnosti, důvěrnosti a nestrannosti mediátora. Mediace a role mediátora se profesionalizují. V současné době se vytváří národní rejstřík mediátorů. Je důležité rozlišovat mezi právním institutem mediace a oblastí mediace, kterou se zabývají mediátoři a jejich organizace. Zde můžeme poukázat na různé oblasti, jako je školní, zdravotnická nebo akademická mediace.

Mediace a rozhodovací proces - vybrané úvahy na pozadí mediace v civilních věcech.

V občanském soudním řádu jsou v několika desítkách právních ustanovení upravena základní formální pravidla. Způsob kontaktu se stranami, průběh samotné mediace a počet a typ setkání jsou ponechány na uvážení mediátora. Lze říci, že mediace je interdisciplinárním fenoménem, neboť její průběh i výsledek ovlivňují právní, psychologické, sociologické, filozofické, axiologické či ekonomické faktory. Proces je dynamický a mediátor zasahuje v krizových situacích. Jsou to strany, které přijímají jak rozhodování v průběhu mediace, tak konečná rozhodnutí. To vše musí probíhat v atmosféře důvěrnosti, absence nadřazenosti a nestrannosti. Autor prezentace ukáže strategii Support, Stimulation and Manage, zkráceně SSM, při níž, ačkoli je mediátor hlavním aktérem, zůstává jeho osoba v pozadí. Mediátor podporuje strany v jejich komunikaci, poskytuje podporu při rozhodování a stimuluje strany k nalezení řešení. Tímto způsobem je mediace vedena k dosažení hlavního cíle.